

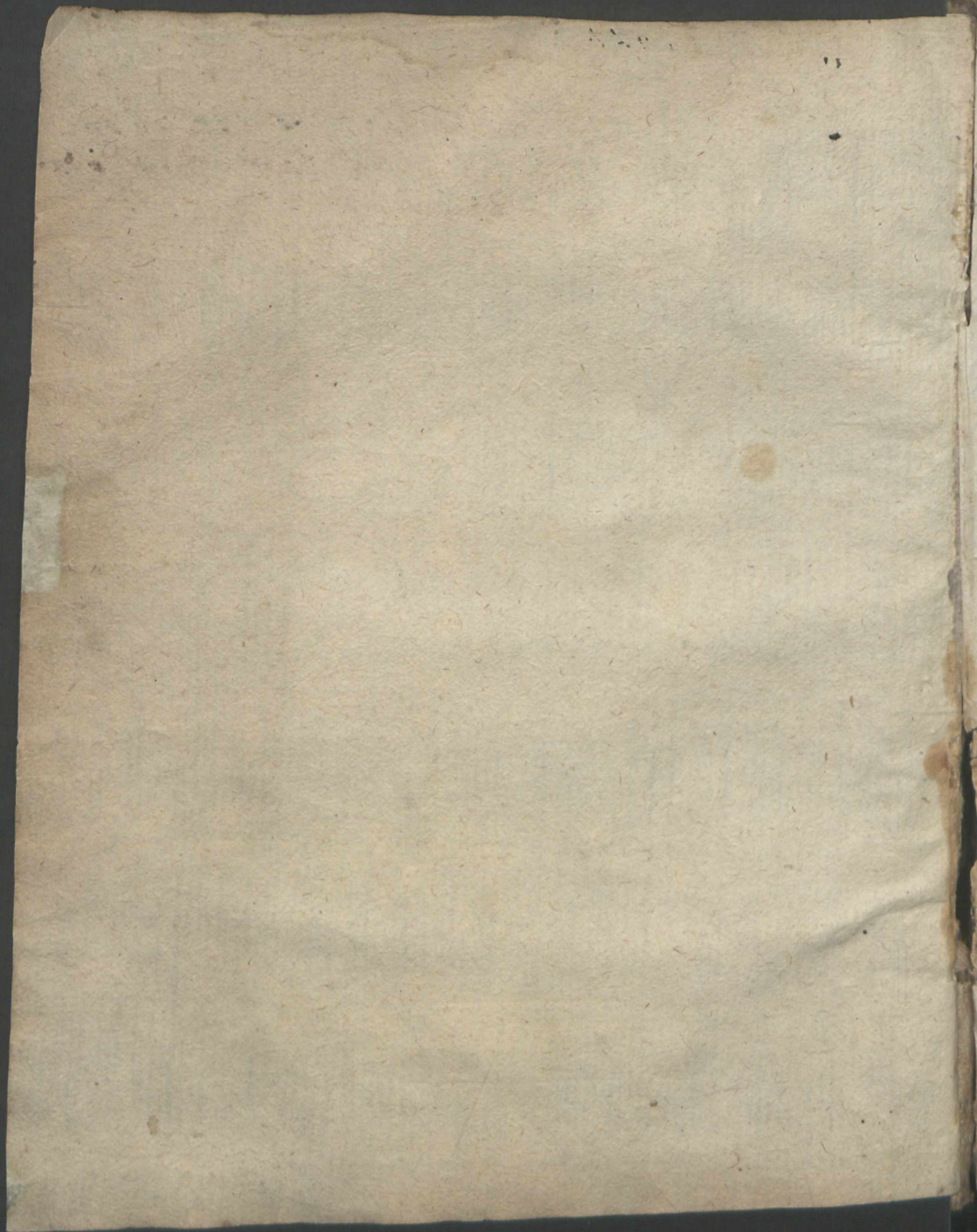

8206
8211

Z. BIBLIOTEKI
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

Hic liber meus est.

Hic liber lectus est ut in
his duobus esse apud san-
ctum Stanislavum memorat

V I T A
EXIMII VIRI
IOANNIS CANTII
S. TH. DOCTORIS, & IN CRA-
COVIENSI ACADEMIA
PROFESSORIS,

*Tum ex MS. Collegij Maioris, & Ecclesie S.
ANNÆ. (in qua Sacrum eius depositum quie-
scit,) in Archivo eiusdem asseruato: tum
ex Matthia de Miechouia rerum Polonica-
rum Historiographo; & ex alijs recentioribus
fide dignis, qui gesta vite eius celebrarunt:
pro beatificatione illius consequenda,*

COLLECTA & DESCRIPTA.

Studio & Opera

*M. ADAMI OPATOVII S. TH.
Professoris, ad S. Anne Decani.*

CRACOVIÆ, Ex Officina Francisci Casarij. 1628.

Approbatio.

Ego SEBASTIANVS NVCERINVS
S. Th. D. Ecclesie Cathedralis Cracouiensis Ordina-
narius Concionator, Librorum in lucem typis pro-
deuntium in Diœcesi Cracouiensi Censor, fidem
facio, quòd hanc Vita D. Ioannis Cantij descri-
ptionem, ab Adm. R. D. Adamo Opatouio S.
Th. D. ac in Academia Cracouiensi eiusdem Pro-
fessore, Ecclesie S. Anne Decano, publico vsui col-
lectam, vidi & legi: & quia fidei Sancte, probisq;
moribus consonam, preclarisq; sanctimonie Chri-
stiane exemplis, & candoris Academici argumen-
tis refertam reperi: idcirco vt prelo publici iuris
fieret, permisi. Crac. 25. Martij. 1628.

8206

ZEBIBLIOTEKI
SEMINARIU
SANDOMIERSKIEGO

P R Æ F A T I O .

Benedicimus Deum cœli & terræ, Patrem & Filium, vnâ cum S. Spiritu, Deum vnum in Trinitate, eundemq; Trinum in vnitatem, ineffabilem & gloriosum: & coram omnibus viuentibus confitemur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam, eligens in Septemtrionis Regni Poloniæ Cracouiensi Gymnasio, dilectum seruum IOANNEM CANTIVM, & in eo innumera gratiarum dona, & admiranda virtutum opera manifestans. Quæ quidem cum breui ac simplici stylo, vnâ cū vitæ eius sanctitate, de auxilio gratiæ Dei confidentes, comprehendere nitimur, opera Dei reuelare, & confiteri, quod honorificum est, pro nostra tenuitate intendimus.

Eo ordine, qui sequitur.

1. De Patria, Parentibus, & educatione domestica V. Ioannis Cantij.
2. De praeclara eiusdem iuuentute, in studiis Academicis exacta.
3. De studio Humilitatis, cum sui desipientia.
4. De admirabili simplicitate.
5. De pietate in Deum, seu cultus diuini seruore.
6. De patientia & tolerantia aduersitatum voluntariè susceptarum.
7. De mortificatione corporis.
8. De operibus misericordiae.
9. De dono Prophetiae.
10. De conuersatione cum viris Beatis, qui illius seculo, vitae sanctitate claruerunt.
11. Catalogus breuis laborum, quos in statione Academica sustinuit.
12. De transitu ex hac vita ad immortalem.
13. De quibusdam miraculis, quae mortem eius subsequuta.

S. T. D. & Acad: Professoris.

C A P V T I.

De Patria, Parentibus, & educatione illius
domestica.

EXimius IOANNES CANTIVS,
natale solum sortitus est oppidum Canty,
Latinè sonat angulos, quòd duos præaltos Car-
pati montes versus meridiem aspiciat, qui ex-
porrectis in longum laterum extremitatibus,
& proximè coeuntibus, angulum videntur
efformare: vicinum Silesiæ locum occupa-
uit, fines ditionis Polonæ determinans, propè
Osuecimum, in spatio octo milliarium a Cra-
covia distans. In hoc oppido, Honestis atque
inprimis Catholicis parentibus natus est, in
festo Sancti Ioannis Baptistæ, Anno Salutis,
M. CCC. XCVII. patre Stanislao, viro Con-
sulari, & pietatis insigni cultore: qui susce-
ptum puerum, vna cum coniuge sua Anna,
muliere pudicitiae & diuini cultus amantissi-
ma, cognitione Dei, & primis fidei Catholicae

6 Vita eximij viri Ioannis Cantij
rudimentis imbuere, & ad omnem probita-
tem, teneram eius mentem conformare stu-
debat. In omnibus ille parere consuescit, mo-
nita parentū amplecti, ludos pueriles asperna-
ri, serium quiddā & graue vultu & factis prefe-
rens, cælestis gratiæ iam inde in corde suo
inhabitantis, præclara documenta præbebat.

C A P V T II.

*De præclara eius iuuentute, in studiis Acade-
micis peracta.*

EXactis pueritiæ annis, sub parentum di-
sciplina, & literarum primordijs degu-
statis, voluntate eorundem, adit celeberrimū
pietatis ac omnium scientiarum domicilium,
quod tunc D. Iagellonis munificentia instau-
ratum, studiosorum frequentia, assiduitate, &
summa Professorum in docendo contentione
florebat. His sub magistris, mens illa pia, stu-
dio cognitionis ardens, & iam secreto Dei iu-
dicio, huic ipsi loco, in illustre ornamentum
desti-

destinata, vberes cum prouentu fructus in lucem erumpentes proferebat, & tantò præ cæteris gratiores, quantò a vitæ innocentia, modestia, abstinentia, quandam peramænam venustatem capiebant. Latere non potuerunt, quamuis depresso, sui despicientiâ, & amore contemptus sæpius humiliata fuissent, studiorum incrementa, & perspicacis ingenij acmina; sed in debitis ac consuetis exercitijs, quandoq; vt scintillæ, quandoq; vt radij instar fulguris illucescētia, vi sua natia se prodebāt. Et quia tanquam lucerna ardens, super candelabrum in domo Domini reponi debuit, vt in ea ambulantes luceret: & tanquam palmes infertus viti, vitæ integerrimæ exemplo, tanquam foliorum viriditate, ymbra culum angustiat, in æstu tribulationum parabatur, & qui doctrinæ salutaris vbertate, tanquam vuarum dulcedine, angores animi exhilararet: & quia tanquam fons paruus, in fluuium crescere debuit, & in aquas plurimas redundare, quibus
Christi

Christi fidelium animas, tanquam plantas irrigaret ac fœcundaret, ita disponente Deo, & eorum quorum se potestati permiserat, consilio accedente, omnes in bonis literis, & in Philosophia gradatim dignitates suscepit: ad extremum, ipsi supremo Doctoratus in Theologia honori, submitit caput, illiusq; operoso muneris humeros subiecit. Iam quoq; susceptum sacerdotij munus, officium illi ac necessitatē, tantò impensius docendi imposuerat: illud dictum D. Pauli, tanquam ad se directum, semper animo versans: *Exemplum esto fidelium: in verbo, in conuersatione, attende lectioni, exhortationi, & doctrinae, attende tibi & doctrinae, insta in illis: hoc enim faciens, te ipsum saluum facies, & eos qui te audiunt.* Illud quoque monitum D. Ambrosij, tāquam ab hoc fonte, diuini oraculi haustum, sedulò voluebat: *Ante vita, quàm doctrina querenda est: vita enim bona & sine doctrina habet gratiam: doctrina sine vita integritatem non habet.* Sibi igitur hanc legem ponit, vt cum dictis facta

concor-

S. T. D. & Acad. Professoris.

concordent, & primus illius virtutis in se experimentum capiat, ad cuius studiū alios inuitat, illamque doctrinam solam in animis audientium germinare sicut lilium, & fructus virtutum afferre, quę docentis recte viuendi exemplo, est firmata. Huc itaq; confusus de gratiæ auxiliantis suffragio, omnem curam, ac sollicitudinem conuertit, vt vitam suam ad Euangelij præscripta, tanquam ad speculum componeret, donec in se Christum, illius vestigia imitando, formaret.

C A P V T III.

De studio Humilitatis cum sui despicientia.

Primū omnium Humilitatem, quod Christi exemplo sanctificata esset, & eiusdem encomio commendata, plurimū adamauit; tanquam firmissimum virtutum omnium fundamentum, in quo spirituale sanctitatis ædificium extrui debet, & ad cœlestia sublimari. Hanc animo suo medul-

B

dullitus

dullitus infixam, hanc in tabulis cordis insculptā esse, summoperè exoptabat: secum assiduò recogitans, soli diuinæ maiestati excellentiam, sublimitatem, celsitudinem, propter æternitatis durationem, propriam, & hæreditariā esse: homini verò nihil germanius vilitate, abiectiōe, cum sit figmentum de limo vilissimo, & post recessum ex hac vita, putredo & vermes hæreditabunt illum. Considerabat quā sit vehemens, quā violenta ad vitia, ad interitum promptitudo, ex labe primi peccati contracta: & quā validis auxilijs diuinæ gratiæ indigeat, ad pietatis & iustitiæ opera exercenda. Sibi itaq; ipsi verissima cognitione vilescibat, se, in veritate, dignum quouis contemptu, ac dedecore iudicabat: nam omnes quoscunq; vidit, sibi anteponebat, eosque tanquam se meliores, honore præueniebat. Non inflabat illum scientia, multiplici cognitione ac rerum varietate instructa: non

cele-

celereres ingenij motus, disputationum fervore accensi, & cum acumine vibrati: non honores Academici, virtutibus eius ac doctrinæ debiti, extollere potuerunt: non denique suprema dignitas, quæ alias antecedit, Doctoratus in Theologia delata, elationem fecit, sed vitæ austeritate multiplicata, in recondito animi sui recessu, vilior in oculis suis apparuit, & haberi ab omnibus studebat. Satis illi in Collegij convictu, humiliandi se occasionum aderat, sed hæc humilitas visa est ei honorata, quòd non ab omnibus, ob quandam iam conceptam sanctitatis opinionem, despiceretur. Regiones itaque remotas, vili assumpto habitu, pauperis peregrini obibat, cum alijs de causis, tum vt omni exutus honore, contemptu, abiectione, opprobrijs saturaretur.

C A P V T I V.

De admirabili simplicitate.

SIC ad imā profundæ abiectionis, animo
 per veram humilitatem deducto ac de-
 fixo, morum quædam temperantia, mirā
 simplicitate venustata, subsecuta est, effigiē
 innocentiaē amissæ referens. Nam in vitæ
 suæ actionibus, candorem animi absq; omni
 versutia coluit: ignoravit sapientiam huius
 sæculi, quæ per ostentationem multa fingit,
 per fucum gloriam aucupatur; sed sapien-
 tiam Dei, & scientiam Sanctorū didicerat;
 deponens omnem malitiam, & omnem do-
 lum, & simulationem, sicut modò genitus
 infans, & quam animo innocentiam, & pu-
 ritatem retinuit, hanc seclusa varietate, di-
 ctis & factis exhibuit. Cum enim solitarius
 nullū in comitatu habens, sed de præsentia
 ac protectione Dei certus, in cuius iugi re-
 cordatione in omnibus vijs ambulans, iucū-
 daretur:

daretur: siquidem cum simplicibus sermocinatio eius: cum sic, inquam, solus, gressus Romam dirigeret, ecce derepente profiliunt è latebris prædones: sanctum inuadunt: indignis modis tractant: verberibus contusum spoliant: quicquid pecuniæ ad subsidium viatici erat, auferunt: insuper tormenta minantur, ni spontè residuum tradat. Ex hac inopinata perturbatione, oblitus aliquot aureorum, qui in veste insuti latebant, confessus se nihil amplius retinere. Sed postquam animum ex metu recepit, & reconditoris pecuniæ recordatus fuisset, exhorruit, dolore & anxietate animi consternatus, concito gradu abeuntes insecutus, multis precibus inuitans, vt ad se redirent; coram quibus in genua procumbens, se in Deum peierasse, diuinamq; indignationem meritò incurrisse confitetur: & quicquid per obliuionem reseruatum erat, totum lubens tradit. Hanc tantam viri simplicitatem illi ad-

mirati, pedibus eius aduoluuntur, erepta restitunt, veniam precantur, quam ille facile condonat. Tuum est dogma, ô mundi Saluator, & cœlestium præceptorū seminator: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ.* Iam mete fructus, quos in viro sancto seminasti. Imitatus est serpentis prudentiam, dum ad speciem mendacij, per imprudentiam commissi, & in animo suo obuersatē expauit. Imitatus columbæ simplicitatem, dum de vlciscendo non cogitauit: sed ad hostes, tanquam ad amicos accessit; & oblitus iniuriarum, nouis beneficijs ornat, illud Apostolicum implens: *Vos autem nolite deficere benefacientes.*

C A P V T V.

De Pietate in Deum, seu cultus diuini seruire.

Pletatis ac cultus Dei studium, ab ineunte ætate, vbi primùm ratio fungi suo officio cepit, tantoperè complexus est, vt terren-

reno-

renorum expungens cupiditates, iam in cæ-
lo conuersari videretur; eam denique, toto
vitæ tempore, mundam & imaculatam reti-
nuit. Sciebat eò mentē dirigendā esse, quò
vultus erectus est: qui cœli pulchritudinē
& amplitudinem admirans, ad tanti opificij
conditorem colendum inuitat. Sciebat ex
munere vocationis suæ, cognitionē sapiētię
ad se pertinere, sed nolebat à seipso sapiens
esse, sed ab illo illustrante, de quo scriptum
est: *Omnis sapientia à Deo.* Hominis autē sa-
pientia, pietas est, quæ animos deuotos, ac
Deo colligatos, admirabili rerum sublimium
cognitione illustrat. Tantò autem ardore
Dei inflammatus flagrabat, vt templum in
domicilium potius, quàm Collegiū elegerit:
pectus enim pio amore sauciatum, & sanctę
deuotionis affectu calens, expeditis profes-
sionis munijs, Christi Dei suauissimam præ-
sentiam, quam in sanctissimo Eucharistię
Sacramento agnoscebat, in domo orationis
requi-

requirebat. Adducebas eum Domine in montem sanctum tuum, & lætificabas eum in domo orationis tuæ. Verè adducebas. Quomodo enim in odorem vnguentorum tuorum curreret, nisi eum funiculis, amorosæ dilectionis traxisses. Vos ó robusti funiculi, in textrina amoris diuini complicati, vos cor eius vinciebatis, & suauis iucunditate impinguatum, in conspectu Dei sistebatis. Adducebatis eum in montem sanctum beatæ cōtemplationis, vbi spiritus eius, intelligentia cœlestium irradiatus, & desiderijs æternæ dulcedinis accensus, in Deum rapiebatur. Lætificabas eum Domine, in domo orationis tuæ, dum in eo iuge desiderium, vehementius amandi te ipsum excitabas: dum illi te ipsum crebris inspirationibus manifestabas: & quasi amicum, in domo non aliena, sed tua, quæ est orationis, suauissimis diuinarum consolationum epulis satiabas. Frequens illi & vsitatum erat, in sacrificijs laudum offerendis

Deo,

Deo infomnes noctes ducere: & dum silentium noctis profundum esset, adire imaginē pietatis in ingressu Collegij tanquam in lario affixam, quę Christum denudatum, & parte media è sepulchro prominentem, & è vulnere lateris sui copiosum sanguinem fundentē, cui nimium flebilis & dolorosa Virgo assistit, repræsentat; & coram eadem se abijcere, Dei in carne passi dolorum acerbiter secum meditari: peccatorum suorum gravitatem accusare: maculas vberibus lachrymis eluere: divinæ misericordiæ in condonandis offensis facilitatem admirari: & in hac feruenti cordis sui effusione, mentis excessus pati: dumq; sic amaritudine plenus affligeretur, cœlestis vox ab eadē imagine reddita, sæpius eum consolata est, vt traditio Patrum Maioris Collegij, constanter asseuerat. Et cum eadem imago, consensu eorundem Patrum, post vitā functū, summum illius cultorem, in Ecclesiam S. Annæ

C

trans-

trāsportata fuisset, vt ei maior veneratio exhiberetur, miraculosè ad priorem remeauit locum; in quo etiam nunc conspicitur, scilicet, vt huius tanti beneficij apud posteritatem testis esset; suæq; custodiæ ac patrocini-
 o, locum hunc diuinitus sibi cōmissum, vt tueretur. Sacerdotis munus, ipsis humeris Angelicis tremendum, sciebat in ministeriū altaris institutum esse, vt viuificis mysterijs, in odorē suavis fragrantiaē oblatis, Deo cultum, gratiarum actionis, pro omnibus beneficijs, humano generi impensis, exhibeat: illiusque indignationem, peccatis irritatam, conciliare possit; atq; ex eo, quod sciret in offerentem, ob diuinam refectionem perceptam, fontem gratiarum ac satisfactionis redundare. Nullum itaq; diem abire patiebatur, quo sacris non operaretur. Si verò cōtingebat, vt in publicis deliberationibus rogatus sententiam, veritatem strenuè propugnasset: aut vitia, paulò feruidius fuisset in-

secta-

sectatus, vehementi dolore animum affligebat; veritus, ne alicuius aut animi tranquillitatem turbasset, aut existimationem læsisset: identidem, tāquam acerbus vindex iniuriarum pximi, hos versiculos in sui reprehensionē à se cōpositos, sibi improperebat:

Conturbare caue, non est placare suaue:

Diffamare caue: nam reuocare graue.

Tandem summa cum animi demissione, singulos conueniebat, obsecrando, vt veniam erratis darent; siquidem nisi hac obtenta, affirmabat, se non posse sacrificare. O bone IESV, humilium magister, si hæc est iniuria, ac cōtumelia, quæ veritati testimoniū perhibet: vitijs indignatur: & si tanto dolore, & sui cōfusione, ante Missæ sacrificium expiatur: quid fiet nobiscum, qui odijs ac inimicitijs onusti, ad altaris cōmunicationem accedimus! Hic cultus quotidiani sacrificij, hostem Dei, ac seruorū eius, plurimū torquebat; vnde illius interturbandi causa, rem

miram excogitat. Quodā die, cū ex more deuotione flagrantissimus, diuinis mysterijs ad altare vacaret, & frequēs multitudo positus in terram genibus, non mediocrem cōsolationem caperet: Draco infernalis hirūdinem mentitur, (hyems tunc media, frigoribus sæuiebat) & dum hostia sacra cum calice eleuanda erat, & populus deuotam adorationem pararet, cæpit circumuolare, pennis plaudere, cantu hirundinis perstrepere, & animos hominum nouo spectaculo distrahere. Cognouit vir sanctus, diuinitus edoctus artem Polypi tartarei, & sacris ad finem deductis, fores obsedit; & cupientē foras prorumpere, manu comprehendit; & cū sursum eleuat illidendum, populus circumfluens in clamare ac orare vehementer Sanctum non desinit, vt aui innocuæ, & diuinorū ignaræ, ignosceret. quibus ille: mox, inquit, experiemini, quod genus huius auis. vix illisa horribilis Draconis speciem assumit,

mit, qui sibillo indignationem testatus, disparuit. Ab hoc affectu summæ pietatis in Deum, illud quoque profectum erat, quòd cum Ilcussium, (fodinis metallicis, ac civium virtute, & mercimonijs celeberrimum) Pastore destitutū à Patribus Collegij, ad quos de iure hoc munus cõferendi spectat, in defuncti locum, alium idoneum efflagitaret. Placuit omnibus V. viro tantum officiū imponere: quod ille non grauatim suscipit, omnesq; in eo boni Pastoris partes, adimplere satagebat. Vitę enim inculcata innocentia, & sparsis voce sua diuinis præceptis, ad religionis, ac virtutum studium, commonefaciebat. Videres plurimos vitijs renuntiare: peccatorum inquinamenta expiare: prauas consuetudines perrumpere: supplicia delictorum vario cruciati, vestigia Pastoris sui sequendo, ex se sumere, & erecta probitatis trophæa imitari. Et dum tanquam verus Pastor in specula cõstitutus, vigilias super gregem

gem sibi commissum custodiret, rursum voluntate Patrum, accepto successore, ad onera professionis reuocatus, magno apud omnes sui desiderio relicto, recedit. Beatæ vrbes, quæ in hac vita, viros sanctitate illustres, sunt meritæ Pastores habere: nam post hæc, in illa immortalis, Patronos experientur.

C A P V T VI.

De patientia & tolerantia aduersitatum voluntariè susceptarum.

ET cùm sit gradus, ad sublimitatem perfectionis, tolerantia tribulationum, illiusque proprium munus, mala ab alijs inflicta, æquanimiter atq; cum gaudio pro Christo pati, illius exercendæ ac comparandæ amore flagrare cæpit; viamque duplicem, colluctandi cum aduersis est ingressus. Primum illi certamen fuit in molestijs, vexationibus, eorum quibuscum vivebat, perferendis. Inuidia enim aduersaria virtutis, varijs nocen-

nocendi modis armata, plurimas machinata est calamitates: quibus animum Sancti constantem labefactare posset; nunc maledictis insectando: nunc conuitijs perstringendo: nunc virtutibus simulachra vitiorū affingendo: nunc in faciem fraudulenter laudando: nunc ex morum gravitate, captatis mordacibus iocis conturbando. Et hos omnes perturbationum aculeos debere eos pati, ex doctrina Apostoli didicit: *Qui pie vivere volunt in Christo Iesu. Quali autem scuto, hæc iacula ille excipiebat, ac ne se ferirent, muniebat, quia assiduitate fuit ipsi propriū, imitatione autē alijs cum debeat esse cōmune; vsui publico est ostendendū. Pungebat cū quis lingua; ille solebat vnico verbo ictus excipere, sibimet dicendo, Ut supra. hoc est, nihil noui patior, sed quod supra is, qui supra omnes passus est Christus, prius pertulit. In archetypum ergo, ac supremæ patientiæ exemplar, quod in monte supra monstratum est,*

est, oculos conuertebat, & sic dolores vetustate exemplaris, & acerbisatem, crucis excessu leuiorem, immo leuissimam sibi reddebat, ac in omni tribulatione, gaudio superabundabat. Et ne in eo, charitas imperata a Christo, erga proximos etiam maleuolos, & in se saeuientes refrigesceret, hoc idem in se, *vt supra* commemorabat: videlicet in Christo cruci confixo, dilectio erga inimicos extingui non potuit; nec verberibus, nec crucis ignominia, nec totius corporis laceratione, nec ipsa mortis acerbitate. Ad hoc igitur *Supra*, sibi connitendum oblitterandæ iniuriæ, inutiles querimoniæ abijciendæ, & illi quorum opera Capiti nostro corona, nunc quidem spinosa, sed postmodum gloriosa textitur, summoperè complectendi. Hoc deniq; dictum *vt supra*, renouabat illi Sanctorum tormenta, carceres, inedia, & per summam crudelitatem excogitata mortis genera: & quod his asperitatum

tatum gradibus superatis, aditum supremæ beatitudinis sint consecuti: & hac recordatione animatus, omnes omnium molestiarū incurfus forti animo tolerabat. In his domesticis progymnasmatibus patientiæ, animus eius roboratus, aliam palæstram longe difficiliorem ingreditur, studium peregrinandi ardore Christianæ religionis accensus, & Dominicæ passionis inflammatus, arripit; atque in primis terram sacrosanctam adire & perlustrare statuit, quæ vestigijs Dei in carne nostra cōuersantis, & salutem humanam operantis, consecrata est; illudq; desiderium in se impleri optavit: *Adorabimus in loco, ubi steterunt pedes eius.* Singula ex ordine viuifica loca, imbre lachrymarum irrigatus visitabat, adorans & osculans præcipue montem Caluariæ, Christi sanguine respersum, & victoria Crucis celeberrimum; ipsumq; omnium sepulchrorū sanctissimum, & triumpho Resurrectionis gloriosissimum Sepulchrum

chrum gemebundus veneratus est. Quas regiones dum peragraret, quanta cum pati necesse erat, dum inter gentem barbaram, & Crucis Christi, & illius cultorum, inimicam versaretur: & iter suum per varios locorum anfractus, promoueret; frigus, calores, sitim, famem, inopiam, & vitæ difficultates, aliasq; ærumnas sustinendo? Sed hæc incommoda, & alia his grauiora, pharmacū animo eius afferebant; dum mentem suam à venialibus offensis, quas ille instar mortaliū deplorabat, his tribulationum laboribus, sanari posse cogitabat, & vultus diuini benignitatem in Sanctorum retributione, pro illis se experturum. Postquàm gaudio plenus, menti suæ impressa mysteria Passionis circumferens, eademq; assiduè cogitans, ad propria remeavit: vix dum corpori aliquantum quietis, ex tam longinquo ac laborioso itinere, colligendis viribus, quod satis esset, concesserat; cum ecce nouo se iti-

neri accingit. Romam magistram fidei, religionis Christianę custodem ac interpretē, inuisere properat, & magna cum animi voluptate ad sacra illa limina, ad quę totus suspiratorbis, venit; pretiosaq; pignora principis Apostolorum, & Doctoris gentium, eodem monumento inclusa, veneratur: inde spiritu exultans, ad reliqua loca Martyrum certamine gloriosa, & sanguine purpurata, gradum dirigit: & tanquam præsens ibi adstantium, & vota Deo, illorum suffragijs commissa offerentium, consortio fruitur: se ac vitæ suæ cursum, & ex ea egressum, illorum precibus commendans: capiebat animo nō medioere solatium, & se cælestium conuersationi interesse arbitrabatur. Et quamuis illius membra ieiunijs, vigilijs exhausta pallebant, & itineris molestijs, quod semper pedibus obibat, emaciata languebant: animus tamen cœlesti quodam erectus gaudio, infirmitatem corporis sustentabat, & virtus in-

infirmitate perficiebatur. Quid igitur mi-
 rum? si corpus, & viæ lassitudinem, solis ar-
 dorem, ventorum ac imbrium ferocitatem,
 cœli hospitium molle stratum, quod humus
 dabat, hilariter sufferebat, illud e Psalterio
 occinens: *Secundum multitudinem dolorum meo-
 rum, in corde meo consolationes tue letificauerunt
 animam meam.* In eadem peregrinatione,
 cum à prædonibus raptatus, spoliatus, ac
 cæsus fuisset, vt iam cōmemoratum est, ni-
 hilominus patientiæ clypeo munitus, per-
 gebat gaudens, quòd pro nomine Iesu con-
 tumeliā pati sit dignus habitus. Et hæc qui-
 dem tot tristia, tot acerba, tot vitæ pericula
 in Romano itinere expertū, quæ alios ab ite-
 rando retrahere solent, ad hoc ipsum tribus
 alijs vicibus iterandum induxerunt. Et cum
 ab hominibus suæ gentis, de causa tam fre-
 quētis visitationis Romam inquireretur; re-
 spondit: Iter Romanum videri sibi purgato-
 rium, illiusq; frequentationem à pœnis pec-
 cato-

catorum expiari cupiebat. Et hac quidem peregrinatione tam frequenti, nihil vnquam dispendij vir venerandus debitis officijs, suę professionis adferebat, cū lex sit publica, quę Professoribus, loca sacra adeundi facultatem permittat, quod ex illius præscripto, seruatis temporum interuallis, cōmodē sine vlla negligentię nota fieri potest, in tāta præsertim Professorum copia, ex quibus Vniuersitas studij Cracouiensis coalescit, vt vnus etiam alteri, mutuam operam, aut egritudine oppresso, aut pio negotio dedito, nauare possit.

C A P V T VII.

De mortificatione corporis.

HIS tot & tantis calamitatibus, cū satis caro viri Sancti afflictā esset, nūquam tamē ab alijs eidem infligendis cessabat. Sciebat enim carnem, aduersus spiritū concupiscere, & magno esse his impedimē-

to, qui mundioris vitæ institutum sequuntur. Mollitie vestium, ac splendore spreto, externo corporis cultu, nec nitido, nec nimium abiecto utebatur, sed moderato, & statui suæ competenti, vt ex veste eiusdem in Archiuo Ecclesiæ S. Annæ asseruatâ, conijcere licet; interius tamen, quod carnem aliquo duriori seueritatis modo castigauerit, ex his quæ dicemus, suspicamur: in ieiunijs enim assiduus erat; in vigilijs & orationibus frequenter pernoctans: & dum omnia præ hyemis acerbitate rigerent, nudis pedibus desuper coniectis, ne à quoquam incedēs, notari & obseruari posset, templa adibat, & in his, diuinis inardescens orationibus, summa cum animi iucunditate, morabatur. Doctor in Theologia renunciatus, esum carniū sibi interdixit, & eam legem, ad vltimum vitæ spiritum inuiolatam seruauit. Conatus hanc aliquādo hostis abstinentiæ infringere, graui excitata cupiditate vesoēdi carnes, sensit

vir eximius aduersarij dolum, iubet subito
 fruitrum carnis assari, & de veru depositum
 adferri, arreptoq; dum instar carbonis igni-
 ti arderet, primùm faciē, deinde vniuersum
 corpus tundendo adurebat, hæc verba im-
 properans: *Caro carnem expetisti, carnibus ad-
 satietatem utere.* Hoc tam sublimi afflictio-
 nis actu, quo cura sui abiecta, vim sibi infe-
 rebat, elusit technas inimici, & omnem in
 posterum carniū appetitum, diuino cre-
 diderim beneficio, amplius non rediturum,
 in corpore suo extinguebat. Si quando mē-
 bra defessa, sopori reficienda committebat,
 ea in dura humo abijciebat; quandoq; iam
 senilia, calore natiuo destituta, & frigore
 constricta, stratâ pelle vrsi confouebat.

C A P V T VIII.

De operibus misericordie.

IN operibus misericordie præstandis, &
 in egenorum necessitatibus subleuandis,

pro-

propterea feruentior erat, quòd diuino mādato præciperebantur, & spatia charitatis ampliarentur, & supremi iudicis fauorem promererentur. Emeritum itaq; laboribus Academicis, stipendium quouis anno cum egenis partiebatur: parte sibi exigua ad vitā sustentandam reseruata; reliquum in varios vsus pauperum erogabat; nunc vestes, nunc calceos comparando; & in alia indigentiae necessaria exponendo. Eo denique in misericordia pauperibus exhibenda processerat, vt se necessarijs vitæ, & corporis spoliaret; vt illorum inopiæ subueniret. Vfitatum illi erat, & prorsus in morem abierat, vt si quē egenorum in occursum sibi venire sine calceis conspiceret, proprijs detractis, nuditatem illius operiret, ipse discalceatus, ad ima pedum demisso pallio, nuditatem contegens, domum redibat. Quodam tempore, cum præteriens in platea pauperem niuibus coopertū, & totis artubus præ frigoris acrimonia

monia contremiscentem reperisset, misericordia motus, proprium illi palliū, (primūm industria vsus, ne factum ab aliquo videri posset) largitur; illud implens, quod Veritas per Ioannem præcepit: *Qui habet duas tunicas, det non habenti.* Domum rediens, dum in Oratione prostratus perflisteret, ipsa Mater misericordiæ Virgo Beatissima, eundem visitare, & vultu suo iucūdissimo recreare dignata est; mirificè collaudans hoc tantum misericordiæ opus, alienę calamitati impēsūm, eidemque illam ipsam vestem, qua pauperis nuditatem contexit, restituit. Impleta est abundè in viro sancto, illa promissio diuina: *Feneratur Domino, qui miseretur pauperis, & visitationem suam reddet ei.* Illud quoque animi eius impensè in pauperes effusi, fuit clarissimum argumentū. Accumbebat mensæ vir Sanctus, & cum eo nonnulli nobilium filij, illius curæ ac institutioni commissi: & cum singulis carniū frustra distribuisset, extre-

mum sibi fumpfit, (tunc enim adhuc carni-
 bus vescebatur,) cū ecce vox pauperis sti-
 pem rogantis insonat, iubet ille confestim
 pauperi dari, propriam carnis portionem.
 Mirari commensales, & inter se mussitare,
 atque etiam anxij inquirere non cessant, so-
 liciti quid manducaret: tandem ex impro-
 viso, Diuina virtute largiente, illud ipsum fru-
 ctum carnis, cunctis stupentibus, ante virum
 sanctum, in mensa repositum, conspiciunt;
 quod ille, tāquam annonam, ex penu diuinæ
 prouidentię sibi missam, cū gaudio suscipiens,
 Deo gratijs actis, eodē vires suas reficiebat.
 Verē iactauit super Dominum curam suam,
 & ipse enutriuit eum. Specimen autem hoc
 miraculosum, diuinę retributionis, quo Deus
 beneficentiam pauperi exhibitam, tunc in
 sancto remuneratus est, initium præbuit, &
 incitamento fuit, nouæ & memorabilis in
 posterum seruandæ, cuiusdam sanctæ con-
 suetudinis. Per moti enim Patres & Professo-
 res

res Maioris Collegij illo Spectaculo, sanxerunt, Pauperem, seu Christum in forma pauperis, mensæ suæ, quotidie de demenso suo alendum, socium lege nunquam mutanda, habere: quæ lex & consuetudo, hucusq; religiosè seruatur. Si verò contingat pauperē ad fores loci, in quo Professores reficiuntur, venire, statim vnus ex Professorū pueris, cui hoc negotium, ex ordine demandatum fuerit, excurrit ad eum, qui mensæ præsidet, his verbis denuntians; *Pauper venit.* Ille excipiens cū veneratione, respōdet; *Christus venit.* Mox illi cū charitate elèemofina præbetur. Ab hoc etiam fonte benignitatis, manauit pia fundatio, quorundam Professorum peculio comparata, pro pauperib. singulis annis vestiendis. Fuit & hoc opus miraculosum misericordiæ D. Cātij, quòd cū quædā ancilla è foro domum rediens, vas fictile, lacte plenum, deferret, subitò ante conspectū eius, dum ad Ecclesiam S. Annæ properaret,

concidit: ex eo casu, vbi videt vas fractum, lac effusum, incipit cum fletu lamentari. Motus illius lachrymis D. Cātius, quibus de dominæ suæ seueritate conquerebatur, iubet eam testas colligere, & sibi dari. colligit illa, & Sancto porrigit: res mira, ex contactu illius, vas redintegratur. Mulier, quòd lac adhuc deesset, à fletu non desistit; idcirco rursus ei D. Cantius mādāt, ex vicino fluuiolo, Rudawa dicto, quod vr̄bis mēnia alluit, aquā haurire. haurit illa, confidēs de Sancti meritis: & ecce videt aquam in lac purissimum conuersam. sic læta domum redit, miraculum prædicat, & virtutem Dei in viro Sancto dilaudat.

C A P V T I X.

De dono Prophetie.

FVit etiam vir Sanctus, gratia & dignitate prophetiæ à Domino honoratus. Cū enim quodam tempore, incendium excitatum,

tum, in plateam S. Annæ flammæ globis
irrumperet, & in ædificia sæuiret, & multo-
rum bona depasceret: miseratus hominum
tam insignem calamitatem, ad Dei miseri-
cordiam implorandam, cum vix conuersus
fuiſſet, ſubitò conſpicit virum, ætate floren-
tem, & luce maxima coruſcantem, S. Sta-
niſlaum Episcopum Cracouiensem, qui iu-
bet Sanctum ſecuro eſſe animo; ſpondens
ignis vehementiam vltra nō progreſſuram:
ſed eidem mandat, vt vniuerſo populo de-
nuntiet, fore breui lōgè grauius incendium.
Prædixit ille, ad fructus dignos Pœnitentiæ
faciendos, omnes inuitans, ſed cū antiquis
ſceleribus, noua accumularent flagitia, pro-
ceſſit iuſta Dei indignatio, ad illam pœnam,
quæ à viro Sancto prædicta fuit, irrogan-
dam; nam immiſſa vis flammæ, quæ
coërceri non potuit, non me-
diocrem vr̄bis partem
vastaui.

C A P V T X.

*De conuersatione ipsius cum viris Beatis, qui
illius seculo, vitæ sanctitate claruerunt.*

Post completos Professionis labores, & post oblatum Deo, thymiana suauissimæ orationis, rarò quidem corpore, sed animo semper, consuetudine virorum Sanctissimorum, qui eius tempore vixerunt, fruebatur: illorumq; è colloquio, aut ex soladuntaxat recordatione, puritatis illorum vitæ, ac sublimium meritorum, calore diuinæ dilectionis exardescebat. Fulgebat tunc Cracouia, tanquam lucidissimis luminariibus, vndiquaq; cincta, ac illustrata; dum eã fidus illud præclarum B. Suentoslaus, in ædibus B. Virginis in circulo constitutis, officio Mansionarius, perpetuo silentio admirabilis, illuminaret: & dum in eam illud luminare splendidissimum, B. Simon Lipnicus, in Ecclesia Fratrum de Obseruantia, charitatis

tatis & sanctitatis Seraphicæ, radios expor-
rigeret: & dum B. Stanislaus Casimirianus,
Ordinis Canonorum Regularium ab Ec-
clesia SS. Corporis, effusam lucem integri-
tatis, ac innocentia vitæ spargeret: & dum
B. Iaias, Ordinis Eremitarum S. Augustini,
tanquam lucidissima stella, scintillans sum-
mis virtutibus lucē tibi infunderet: & dum
B. Michael, Ordinis S. Mariæ de Metro, in-
star sydereæ lampadis, probitatis suę lumen
in te defigeret. Quidni etiam nunc dicam?
te non solum his splendoribus irradiatam,
sed illorum sanctissimis reliquijs, tanquam
firmissimis propugnaculis, contra omnes
insultus hostium, animę & corporis vallatā
esse? Beatam te, si tuam felicitatem agno-
scis, & si te gratam pro tanto beneficio Deo
exhibes: & si ad SS. præsidia confugiens,
virtutum exempla imitari volueris. Et hos
quidem Sanctissimos viros, tanti vir eximi-
us fecit, vt se tacita mentis cogitatione,
summe

summè beatum fore iudicaret, si vel minimam partem, illorū sanctitatis consequi posset, & in consortium æterni præmij admitti.

C A P V T X I.

Catalogus brevis laborum, quos in statione Academica sustinuit.

PLacuit hîc subiungere breuem Catalogum laborum, & tanquam speculum proponere, quibus inclytus Cantius, in sua statione Academica, perfunctus est. Functio Academica docendi, nemini publicè exercenda committitur, nisi qui aliquo honore ab ingenij laude, & literis adeptò sit decoratus, & præstito iuramento, boni cõmunis promouendi, sit in gremium Professorum cooptatus. Primum itaq; gradum, ac primam lauream in philosophia, vt tabulæ antiquæ Metricæ testantur, Anno à partu Virginis, M. CCCC. XV. consecutus: post primam Academiæ Cracouiæ foundationē
 anno

anno quindecimo. Completo biennio, quod iuxta legum præscriptum, & in studio Philosophiæ, & in cōtentionibus prælectionum & disputationum expediri debet, Anno Salutis, M. cccc. xvii. Doctoratū in Philosophia suscepit: tandē in Decanū Facultatis Philosophicę bis electus, vczť Añ. M. cccc. xxxij. & Añ. M. cccc. xxxvii. Quod munus nō nisi ob singularem, & multis argumentis probatā doctrinam, alicui defertur; & illius officij est, præter Quæstionū in Philosophia naturali resolutiones, (ad quas singulis diebus obligatur) omnibus disputationibus, quæ bis in septimana publicē peraguntur, tanquam moderator & arbiter earum supremus præesse. Post exactum curriculum in Philosophia, ad Facultatē Theologicam admissus, quinquennij spatio in ea desudavit, varios, legibus descriptos, in hac Facultate gradus, summis laboribus prensando. Ad extremū, laurea Doctorali insignitur. Hac oblata dignita-

gnitate, cogitare cæpit, se inuitari ad meditando in lege Domini, ad frangendum & dispensandum paruulis panem cœlestis sapientiæ: ad cathedras pestilentia subvertendas: ad vitiorum monstra, ex cordibus hominum profliganda, & ad teneras fideiũ mentes, in religionis ac virtutum proposito constabiliendas. Et ne alijs prædicando, ipse reprobis inueniretur, seipsum tanquam ministrum Dei, ad recipiendam illuminationem scientiæ Dei, & ad illius custodiam, indicta sibi in perpetuum carniũ abstinentia, frequenti meditationis exercitio, & arctioris vitæ instituto, se communitate constituit. Quo in munere, quales illius contentiones fuerint, nõ difficile est augurari, cum Commentaria in D. Matthæum, illius manu scripta, & in tres tomos digesta, retineamus. Retinemus & librum Sermonum, quibus verbum vitæ, mysteria salutis, & monita ad repromissionem cœlestis gloriæ consequendam necessaria, Cracouiæ annuntiabat.

CAPVT VIII.

De transitu ex hac vita ad immortalē.

CVM iam vir eximius, & annis & laboribus, & vigilijs, & ieiunijs, se fractum cerneret, & tabernaculum corporis sui, varijs infirmitatibus languens, videret; iamq; diem resolutionis suæ instare præsentiret, totus se ad comparandum animæ suæ exitū Christianum conuertit: quicquid adhuc rerum ad vitæ conseruationem necessariarum retinuerat, totum pauperibus distribuit: demum lachrymis perfusus, peccata sua sacramentali Confessione expiabat: & corporis ac sanguinis Christi, viuifica refectione corroborabat; vniuersis animæ suæ viribus, per mentis eleuationem in authorem vitæ, & maximorum beneficiorum largitorē intentus. Deniq; alijs sacramentis ritè perceptis, in præsentia Patrum Collegij, Deo ac Beatissimæ Virgini, animam purissimam tradidit,

dit, & iucundissime in Domino obdormiuit,
 Anno Salutis, M. CCCC. LXXIII. die XXIV.
 Decembris. in Vigilia Natiuitatis Domini
 Nostri IESV Christi. Corpus eius, in Ec-
 lesia Sanctæ Annæ, (quæ est Academia ad-
 scripta parœcia, eidem ex opposito adia-
 cens) honorifice sepultum est. Sic Venera-
 bilis Cantius, vt in vita multis virtutibus ac
 miraculis claruit: ita & post mortem, dum
 plurimis, opem illius implorantibus, diuina
 misericordia, ob merita eius, succurrit, in-
 clarefcit. Multis enim mortuis vitam, cæ-
 cis visum, claudis gressum, & varijs languo-
 ribus oppressis, ac in maximis necessitati-
 bus constitutis, sanitatem, leuamen, adiuto-
 rium, consolationes, impetrauit, & hucusq;
 impetrat. Præstante omnia Domino nostro
 IESV Christo, qui cum Patre & Spiritu san-
 cto, per infinita seculorum sæcula, est
 Deus gloriosus, & benedictus.

Amen.

C A P V T XIII.

*De quibusdam miraculis, quæ mortem eius
subsecuta.*

Postquàm spiritus eius, solutus vinculi
corporis, & stola immortalitatis indu-
tus, ad consortium perenne, diuinitatis fru-
endæ est admissus; sacros eius cineres, non
est passus Deus ignobiles latere: sed pluri-
mis, ac continuis miraculis, tanquam volun-
tatis suæ appositis signaculis, & euidenti-
mis amoris pignoribus, quibus sanctitatem
eius attestaretur, coruscare voluit. Quorum
frequentia ac magnitudo effecit, vt sacræ
eius reliquiæ, quæ sub Cathedra Ecclesiæ
defossæ iacuerant, eleuatæ & ablutæ, & in
stannea arcula incluse, in eum locum, qui ex
lapide secto eleganti opere, & artificio, el-
aboratus conspicitur, statuam Diui ante Bea-
tæ Annæ imaginem decumbentem, spectan-
dam exhibēs, transferrentur. Horum fama,

etiam remotiores regiones peruasisse videtur & adimpleuisse: vt Marcus Antonius Sabellicus, Tomo II. Eneade X. lib. iv. in descriptione Poloniae Catalogo Beatorum adscriptum existimarit. Sic enim inquit: *Caput in ea gente Cracouia vrbs ad Istula fluminis ripam, cum celebri Gymnasio omnium liberalium artium.* Et paulò inferius: *Iacynthus Dominici Calagurritani comes, Cracouie situs: Cantiusq; Cracouiani quondam Gymnasij Doctor, ambo in Beatorum numerum delati.* Quæ autem hæc sint, interim reticemus, donec eorum iudicio, quibus hoc negotium cõmissum est, approbata fuerint: illorum tamen summarium, quod Matthias de Miechouia cõfecit, quibus eum Deus, illius temporibus illustrauit, illius verbis subiicimus: *A die autem mortis eius, vsque in annum Domini M.D.XV. varijs egritudinibus oppressi, voto facto, curati sunt octuaginta tres homines: febricitantes verò tredecem: paralitici quinque: verè mortui, addicti sunt vitæ pristinae sedecẽ: fere mortui & deplorati sex: phrenetici sex: Demoniacus*

moniacus vnus liberatus: iumenta morientia, facto pro eis voto, sanata duo. Et his alia longè plura subsecuta sunt, præsertim Anno Salutis, M. DC. III. qui annus Iubilei in Polonia fuit, sub Clemente Papa VIII. dum in restauratione sepulchri, quod vetustate collabi videbatur, quaesitum esset de loco, in quo sacrum pignus quiesceret, continuo vno & altero latere, è pavimento eruto, & amoto, resplenduit conditorium, suauissimum & fragrantissimum odorem spirans, cum varijs editis miraculis. Sed hæc & reliqua, quæ etiã post edictum promulgatum DD. Commissariorum, vt potestate sibi delegata, ab Illustrissimo & Reuerendissimo Domino Martino Szyszkowski Episcopo Cracouiensi, honoris Diuorum suæ gentis tutelarium cupientissimo, diligenti examine in vitam, & miracula eius inspicerent: post hoc inquam Commissionis edictum promulgatum, quæ etiam his diebus admiranda facta diuina
poten-

48 *Vita eximij viri Ioannis Cantij.*

potentia, operata fuerit, si Deus votis nostris annuerit, publica faciemus. Quod vt nobis benignè concedat, in hac supplicatione quam ad tumulum Diuini Viri, Deo offerimus, vt eum quod vnicè cupimus, iudicio Ecclesie, Beatorum Ordini, associare velit, examinis feliciter expedito negotio, ardentissimis precibus efflagitemus.

Exultent Sancti tui Domine in gloria tua, lætentur in cubilibus suis, Psal. 149. Et Benedictum sit nomen Maiestatis tuæ in æternum. Psal. 71.

Z. BIBLIOTEKI
SEMNANTUM
SANDOMIERSKIĘGO

CRACOVIAE,

Impensis Nouoduorscianis.